

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

7/13793
7/13794

SAYI : B.02.0.007.00/ 474
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

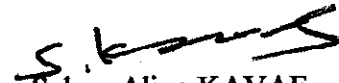
04.5.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 20.04.2010 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-22023 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile Bakanlığımıza gönderilen Adana Milletvekili Sayın Hulusi GÜVEL'e ait (2 Adet) Yazılı Soru Önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Bşk. Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 2 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 2 Yazı

ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN HULUSİ GÜVEL'İN
7/13794 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR

5251 Sayılı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 7'inci maddesi 1'inci fıkrası (b) bendinde "Kadının istihdamını ve ekonomik kapasitesini artırıcı, ticari faaliyetlerini güçlendirici ve kadın girişimciliğini özendirici çalışmalar yapmak" Kadının Ekonomik Statüsünü Güçlendirme Daire Başkanlığı'nın görevleri arasında sayılmaktadır.

Bu itibarla;

SORU 1:

2002-2010 yılları arasında ve yıllar itibariyle Adana ilimizde istihdam edilen kadınlarımızın sayısı ve işgücüne katılım oranları, istihdam oranları ve işsizlik oranları ne kadar olmuştur? Kadın istihdamının artırılması amacıyla anılan yıllar itibariyle geliştirilen ve/veya desteklenen proje sayısı kaçtır?

CEVAP 1:

Kurumsal olmayan nüfusun yıllar ve cinsiyete göre işgücü durumunu ortaya koyan Türkiye İstatistik Kurumu verileri il bazında yayınlanmadığından soruda bahsi geçen veriler İstatistiki Bölge Birimleri sınıflaması kapsamında TR62 olarak adlandırılan Adana ve Mersin illeri için gösterilmektedir. Bununla birlikte söz konusu veriler 2004 yılından itibaren yayınlanmaya başlanmıştır. 2004 yılında Adana ve Mersin illerinde istihdam edilen kadınların sayısı 168.000 iken bu sayı 2009 yılında 285.000'e yükselmiştir. Aynı tarihler arasında bölgede kadınların işgücüne katılım oranı %16,9'dan %29,2'ye, istihdam oranı ise %13,7'den %21,5'e yükselmiştir. Ayrıca bölgede 2004 yılında %19,3 olan işsizlik oranı 2009 yılında %26,1'e çıkmıştır. Söz konusu yıllar itibariyle Adana ve Mersin (TR62) illerine ilişkin veriler tablolastırılarak aşağıda sunulmaktadır:

**Adana ve Mersin İllerinde İstihdam Edilen Kadınların Sayısı,
İşgücüne Katılım Oranları, İstihdam Oranları ve İşsizlik Oranları**

	İstihdam Edilen Kadınların Sayısı	İşgücüne Katılım Oranları	İstihdam Oranları	İşsizlik Oranları
2004	168.000	16,9	13,7	19,3
2005	184.000	20,1	14,9	26,1
2006	224.000	22,5	17,6	22
2007	248.000	24,4	19,1	21,7
2008	244.000	24	18,9	21,3
2009	285.000	29,2	21,5	26,1

Kaynak: TÜİK

Adana ilinde kadın istihdamının artırılması amacıyla Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nce yürütülen proje bulunmamaktadır. Bununla birlikte Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu ve Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı tarafından, 2007-2009 yılları arasında Türkiye-AB Mali Yardımı 2005 Yılı Programı Kapsamında iki bileşenden oluşan Kadın Girişimciliğin Desteklenmesi Projesi yürütülmüştür. Söz konusu projenin 1. Bileşeni, "Girişimcilik, Yönetim Eğitimi ve Danışmanlık Yoluyla Kadın Girişimciliğinin Desteklenmesi" olup, TESK tarafından yürütülmüştür. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü her iki projenin de

yönlendirme komitelerinde görev alarak toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısının projeye yansıtılmasına katkı sağlamıştır.

Bütçesi 4.800.000 Euro olan Proje ile TESK ve 25 ildeki Birliklerin kadın girişimciliğine yönelik kurumsal kapasitesinin artırılması, eğitim ve danışmanlık hizmeti ile kadın girişimciliğinin desteklenmesi amaçlanmıştır. Proje Adana, Ankara, İstanbul, Samsun, Malatya, Antalya, Manisa, Nevşehir ve Konya merkez illeri ile Amasya, Balıkesir, Düzce, Eskişehir, Erzurum, Hatay, Kastamonu, Muğla, Kırklareli, Ordu, Sivas, Tekirdağ, Tokat, Tunceli, Uşak ve Yozgat bağlı merkez illerinde yürütülmüştür.

Proje kapsamında, Proje süresinde iş kuran kadınlar ve mevcut esnaf-sanatkâr kadınlar arasında işbirliğini geliştirmek üzere Ulusal Etnaf Sanatkâr Kadınlar Kurulu ve Yerel Etnaf Sanatkâr Kadınlar Kurulları oluşturulmuş, 118 kadına bilgisayar eğitimi, 6294 kadına girişimcilik eğitimi, 11.498 kadına sertifika, 2.755 kadına doğrudan danışmanlık hizmeti verilmiş, deneyim ve paylaşım grupları ile 3.717 kadın danışmanlık hizmetinden yararlanmıştır. Ayrıca, Etnaf ve Sanatkâr Odaları ve Siciline kayıtlı olan 117 kadının toplam tutarı 2.170,00 TL olan harç masrafları TESK tarafından karşılanmıştır.

Projenin II. Bileşeni, İş Geliştirme Merkezleri Kurulması Yoluyla Kadın Girişimciliğinin Desteklenmesi olup, KOSGEB tarafından yürütülmüştür. Bu bileşen kapsamında ülkemizde ilk defa Kadın İş Geliştirme Merkezleri (KİŞGEM) Nevşehir/Hacıbektaş, Kütahya, Çorum ve İstanbul/Pendik'te kurulmuştur. Projenin sözleşmeye bağlanarak gerçekleşen bütçe rakamı 2.884.746,44 Avrodur. AB tarafından 2.596.863,35 Avro, Türkiye tarafından 287.883,09 Avro destek sağlanmıştır. Projenin yararlanıcı kuruluşları Pendik Belediyesi, Hacıbektaş Kaymakamlığı, Kütahya Belediyesi ve Çorum Etnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği'dir. 4 KİŞGEM içinde yer alan toplam işletme sayısı 58 olup, bunların 49'u kadın girişimcilere aittir. Aynı zamanda bu işletmelerde 57 kadına, 29 erkeğe istihdam yaratılmıştır.

Ayrıca Dünya Bankası desteğiyle kurulan ve kadın erkek ayrımı olmadan tüm kesime hitap eden 12 İŞGEM (Adana, Zonguldak, Tarsus, Ereğli, Eskişehir, Mersin, Van, Avanos, Samsun, Elazığ, Yozgat, Diyarbakır)'de işletmelerini kuran girişimci sayısı 286 olup bunların 41'i kadındır. Bu işletmelerde yaratılan toplam istihdam 2.419 kişi olup, bunların 749'u kadındır.

Ülkemizde kadın girişimci potansiyelini nicelik ve nitelik bakımından geliştirmek için politikalar belirlemek ve girişimcilik kültürünün kadınlar arasında gelişmesine öncülük etmek amacıyla Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından "Kadın Girişimciler Kurulu" oluşturulmuştur. Bu amaçla söz konusu Kurul tarafından kadın girişimcilere girişimcilik eğitimleri düzenlenmekte, kapasite geliştirmelerine yönelik faaliyetler yürütülmekte ve kadın girişimciler iş kurma ve işlerini başarılı bir şekilde sürdürme konusunda desteklenmektedir. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü söz konusu Kurulun üyesidir. Kadın Girişimciler Kurulu bünyesinde İl Kadın Girişimciler Kurulları örgütlenmiştir. Bu kapsamda Adana ilinde İl Kadın Girişimciler Kurulu bulunmaktadır.

SORU 2:

Adana ilimizde kadınların niteliksel gelişimini ve işgücü piyasasına girişini sağlayacak gerekli mekanizmaların işletilmesi amacıyla Bakanlığınıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nce 2004-2010 yılları arasında ve yıllar itibarıyla kaç proje geliştirilmiş ve/veya kaç proje desteklenmiştir? Bu projelerle kaç kadına istihdam sağlanmıştır?

CEVAP 2:

Ülkemizde; kadın erkek eşitliğinin sağlanması amacıyla kadının insan haklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak, kadınların sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal yaşamdaki konumlarını güçlendirmek, hak fırsat ve imkanlardan eşit olarak yararlanmalarını sağlamak üzere kurulan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Başbakanlığa bağlı bir politika oluşturma, stratejiler geliştirme ve koordinasyon kurumudur.

Genel Müdürlük tarafından anılan yıllar itibariyle kadın istihdamının artırılması amacıyla doğrudan proje yürütülmemiştir. Ancak, ülkemizde kadınların işgücüne katılımını artırmak amacıyla; Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK), Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) ile kadın sivil toplum kuruluşları tarafından çeşitli çalışmalar ve projeler yürütülmektedir. Koordinasyon kurumu olarak Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü yürütülen projelerin yürütme ve yönlendirme komitesinde görev almaktadır.

Bununla birlikte Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonunda ilgili tarafların katkı ve katılımıyla hazırlanan ve yürürlüğe giren "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı", Pekin Eylem Platformu'nda belirlenen kritik alanlar esas alınarak hazırlanmıştır. Eylem Planı'nın "Kadın ve Ekonomi" ile "Kadın ve Yoksulluk" bölümlerinde 9. Kalkınma Planı hedeflerine paralel olarak tüm taraflarca kadın istihdamının artırılması, kırsal kesimdeki kadınların konumlarının iyileştirilmesi, işgücü piyasasında cinsiyet ayrımcılığı ile mücadele edilerek, kadın ve erkek arasında ücret farklılıklarının azaltılması, istihdam dışında kalan yoksul kadınların konumlarının iyileştirilmesi, yoksullukla mücadele eden sorumlu kuruluşlar arasında var olan koordinasyonun güçlendirilmesi hedefleri belirlemiştir. Ayrıca söz konusu Eylem Planı'nda gelinen durumu değerlendirmek üzere 2009 yılı içinde iki kez "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Toplantıları" düzenlenmiştir.

Ayrıca Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından gerek kamu yöneticilerine yönelik olarak düzenlenen "Kadın- Erkek Eşitliği ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitim Programları"nda, gerekse kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri, meslek örgütleri ve üniversiteler tarafından düzenlenen toplantılarda yapılan sunumlarda; toplumsal cinsiyet eşitliği temelinde kadının kalkınmaya katılımı, kadın istihdamının artırılması ve kadın girişimciliğinin önemi vurgulanmaktadır. Söz konusu eğitimlere Adana iline bağlı 14 ilçenin halk eğitim merkezi ve tarım ilçe müdürlüklerinden 30 yönetici katılmıştır.

SORU 3:

Adana ilimizde sosyal güvenlik şemsiyesi altında bulunmayan veya kaçak olarak istihdam edilen kadınlarımızın sayısı konusunda Bakanlığınızca yapılan bir çalışma var mıdır? Var ise kaçak olarak çalışan kadın sayısı kaçtır?

CEVAP 3:

Ülkemizde sosyal güvenlik şemsiyesi altında bulunmayan veya kaçak olarak istihdam edilen genel anlamda kayıt dışı istihdam edilen kadınlar da dahil tüm çalışanlara ilişkin çalışmalar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

SORU 4:

Adana ilimizde sosyal güvenlik şemsiyesi altında bulunmayan veya kaçak olarak istihdam edilen kadınlarımızın sorunlarının çözümlenmesi için Bakanlığınıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nce anılan yıllar itibariyle kaç proje geliştirilmiş ve/veya kaç proje desteklenmiştir?

CEVAP 4:

Türkiye genelinde olduğu gibi Adana ilinde de kayıt dışı istihdam ekonomik büyümenin ve sosyal kalkınmanın önünde önemli bir engel olarak varlığını sürdürmektedir. kayıt dışı istihdam gerek işyeri/ sektör gerekse işçiler düzeyinde farklı biçimlerde ekonomik ve sosyal kalkınmayı engellemektedir. Kayıt dışı çalışmanın daha çok kırsal bölgelerde tarımsal faaliyetlerle uğraşanlarda özellikle de ücretsiz aile işçilerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

İstihdam artışını sağlamanın yanı sıra kayıt dışı istihdam sorununa da çözüm getirmek amacıyla hazırlanan İstihdam Paketi'nde, mevcut istihdama ilave olarak işe alınan kadınlar ile 18-29 yaş arası gençlere ait SSK işveren priminin 5 yıl boyunca kademeli olarak İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacağı, kreş ve emzirme odası açma yükümlülüğünün işverenler tarafından hizmet alımı ile yerine getirilebileceği hususlarına yer verilmiştir.

"Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Aracı'nın "İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi" bileşeni kapsamında ilgili tarafların katılımıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından "İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı" hazırlanmıştır. İstihdam alanında en önemli tedbirlerden birisi, daha önce tarımda çalışmakta olanlar dâhil olmak üzere kadınların işgücüne katılımlarını teşvik etmek ve kadın istihdamını artırmaktır. Bu kapsamda Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen ve 2009-2011 yıllarını kapsayan "**Kadın İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu**" kayıtlı kadın istihdamının artırılmasına önemli destek sağlayacaktır. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü "İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı'nın sektörel izleme komitesinde yer almaktadır.

Saygılarımla.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı